

Разговор

Сања Анђелковић Лубардић БЛАГОДАТНИ ЖИВОТ ЦРКВЕ – НОСЕЋИ СТУБ ЦРКВЕНИХ МЕДИЈА

О важности црквених медија и мисији путем информационих технологија, као и о изазовима и потребама са којима се суочавају црквени медији, за *Виноград Господњи* смо разговарали са госпођом Сањом Анђелковић Лубардић, главним и одговорним уредником Телевизије *Храм* и Радија *Слово љубве*.

Поштована Сања, више од две деценије учествујете у раду црквених медија дајући велики допринос. Учествовали сте у оснивању Радио-*Свешћоре*, као и у оснивању једине црквене телевизије у нашој помесној Цркви. Како су текли ти први кораци црквених медија у Српској Православној Цркви?

Оснивање нових и обнова традиционалних црквених медија у Србији није, нажалост, био подухват омеђен ентузијазмом и љубављу већ тихом, дугом и упорном борбом за ослобађање од комунистичке репресије над Црквом, а касније и од једног друштвено-политичког манира који је све што је вера, особито православна, гурао не на маргине него у поноре непостојања или – понекад још пагубније – толерисао их је на нивоу интерних црквених билтена. Појава двојице наших савремених отаца Цркве, двојице ученика преподобног оца Јустина Ћелијског, двојице – по свему, а особито по снази, дару и вољи за рад на корист Цркве – стубова српског Православља, донела је велике промене и утабала нам прву „медијску стазу“. Митрополит бачки Иринеј и блаженог спомена митрополит црногорско-приморски Амфилохије, сваки на свој особен начин, али у исто време и на истом циљу ходећи, препознали су да су Цркви потребни медији и да је, ништа мање, Црква потребна медијима. Почетак деведесетих година прошлог века показао је колико је у мрачном, тешком добу била потребна реч, поука, ма и само присуство вере и духовника

Сања Анђелковић Лубардић

у медијима. И то је била можда једина спасоносна нит за избављење народа угроженог и физички и духовно, угроженог онтолошки.

Редом, најпре сам одмах по завршетку студија српског језика и књижевности била примљена у чувену београдску телевизију *Сјудио Б* на рад. Тамо су већ емитовани непоновљиви „Духовници“, тако да сам имала велики благослов да учим и сазревам уз најбољег телевизијског аутора на овом простору, незаборавног Вељу Павловића. Будући да је моја породица веома посвећена вери и да у покољењима породичне лозе имамо и свештенике и монахе, покушавала сам да и сама, следећи Павловићев начин рада, савременој, урбаној публици пренесем благодатне примере праве вере и дубоке посвећености Христовом путу. Први велики интервју био је са блаженопочившим оцем Јулијаном, знаменитим игуманом манастира Студенице. У мојој

Разговор

двадесет и четвртој години, тај сусрет је био драматично јак подстицај да кренем путем на којем сам и данас; да потврдим себи и свету да новинарство и медији, особито електронски, могу бити само нови путеви комуникације за реч Христову. Некада камене плоче, потом папируси, за њима рукописи на пергаменту, па књиге, радио-таласи, телевизија, сада интернет и друштвене мреже. То су само алати, само „мегафони“ у нашој мисији која нема крај ни рок трајања. Убрзо је уследио сусрет и разговор са владиком бачким Иринејем на религијској конференцији у Београду, а потом и интервју са митрополитом Амфилохијем на Цетињу, од којег је уследио позив да будем дописник из Београда новооснованог Радија *Светишора*, чије дописништво сам неколико година и водила. Уследио је благослов блаженопочившег патријарха Павла да приредимо нови концепт *Православља*, новина Српске Патријаршије, у чијем уредништву сам била готово деценију, потом оснивање београдског црквеног Радија *Слово љубве* и, пре тачно дванаест година, Телевизије *Храм*. Све време сам, дакле, на истом задатку, бескрајно захвална Господу на Његовом Промислу и нашим оцима на поверењу.

Човек данашњице, као и кроз читаву историју људског постојања, тражи Бога, а задатак Цркве је да му пружи одговоре на његова питања. „Што вам говорим у тами, казујте на видик; и што вам се шапће на уши, проповедајте са кровова“ (Мат. 10, 27). У духу ових речи Самога Господа, можемо ли рећи да су црквени медији својеврсни кров са којег свима упућујемо вечну реч Божју?

Ја бих волела да што више људи ту реч слуша у црквама, на богослужењима. Сâма срж нашег позива и нашег рада у црквеним медијима јесте да све оне који веру желе и који су за веру отворени упутимо или, боље рећи, преусмеримо у храмове, на свету Литургију; да у нашим медијима пласирамо садржај који ће допринети да они који се колебају или они којима је Црква страна пожелеле да уђу у храм и да помисле: „Тамо је добро, тамо је извор

истинске радости и љубави, тамо желим да будем!“ Није сврха црквених медија да они по себи буду важни већ да буду јасан путоказ ка храму, ка Литургији, ка светим Тајнама! Слика Цркве мора бити поистовећена са оним речима којима је свештеничку одежду описивао свети Јован Кронштатски – лепота, свечаност и богатство благодати Божје! Нису ли храмови и најлепша здања у сваком месту? То морају бити наши медији – слика те раскоши дарова Божјих, слика радости Православља, јер оно јесте вера радости; слика љубави међу људима, а никако оно у шта су нас деценијама гурали богоборни антитеисти: тама, присилна скромност, ћутање и понизност... Не, ми смо деца Оца небеског и то мора бити и слика наших медија.

Апостол Павле се није гнушао Ареопага као нечистог места на којем се обављају празне дискусије незнабожаца него га је искористио за проповед Јеванђеља Атињанима. Који су све видови црквених медија и како можемо да дефинишемо њихову заједничку улогу?

Мислим да нисмо ни дужни ни власни да мењамо друге ако они то не желе или ако немају капацитет за нашу веру. Није лако бити хришћанин у савременом свету. Етар је слика или огледало света у којем живимо и немојмо имати илузију да може бити боље док ми не будемо бољи. Када кажем *ми*, мислим на све нас, на заједницу, на друштво, на цео народ. У том смислу, да ћемо ми утицати на друге – тај *сан* остаће недосађан. Први задатак нам је да задовољимо потребе верујућих, да њима дамо информације, све важне вести о животу Цркве. Многи то погрешно или у незнању зову „информатива“, док је заправо носећи стуб сваког црквеног медија живот Цркве. Богослужења, беседе, предавања, трибине, концерти, промоције књигâ, ходочашћа, добротворни рад – све је то живот Цркве, невероватно динамичан и богат. То морамо објавити и обелоданити да је Црква велики живи организам који снажно пулсира љубављу и прегалаштвом. То је оно што сам рекла да ће полако привући и оне који се ко-

Разговор

Храм Светог Саве у Београду

лебају у вери и оне који су маловерни и можда на концу разоружати и преобратити непријатеље. Сада је време када је пресудно важно да будемо што активнији на интернету, у дигиталним форматима, да наше место не заузимају други, да не заводе и не заносе пре свега наше младе. Друштвене мреже, кратке форме, у складу са њиховим капацитетима пријема и праћења садржаја – то су наши путеви за блиску будућност. Неку даљу не могу ни замислити, јер, „душо моја, свет се нагло мења”, како је прозорљиво видео наш свети Владика Николај.

Са којим изазовима се данас суочавају црквени медији?

Реч *изазов* је само блажа варијанта речи *проблем*, али ја волим да мислим да је и једно и друго решиво – ако имамо јасан циљ и људе који знају да раде свој посао. До сада, проблеми црквених медија су ишли у два правца: са једне стране, друштвени и државни систем који не прихвата чињеницу

да грађани (публика) имају потребу и право на задовољавање верских потреба и у медијима, а са друге стране – сâми наши медији који нису у довољној мери или нису уопште ангажовали медијске стручњаке да оснивају и воде црквене медије. То је веома опасна тенденција, јер не знамо сви све и не можемо сви бити стручњаци за све области. Као што лекар лечи, механичар поправља, кувар кува, тако и новинар, односно уредник, мора да води медије, да ради у њима. Ту неопходност је у пуној мери препознао Патријарх српски г. Порфирије, који је за потребе рада и напретка црквених медија ангажовао више професионалаца, доказаних дугогодишњим успешним каријерама у световним медијима и установама. У мери у којој је могуће и у оном делу медија Српске Православне Цркве који су тако устројени, резултати су неочекивано добри. Сада остаје да тај узус применимо свуда и да подигнемо целокупан медијски систем наше Цркве на нови, далеко виши ниво, у новом добу које се све више окреће дигиталним платформама.

Разговор

Одлуком Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија, именовани сте за главног и одговорног уредника Телевизије Храм и Радија Слово љубве. Како доживљавате овај благослов и у ком правцу сте као уредник трасирали ова два значајна црквена медија?

О свему ћемо говорити када дође време, али оно што сада могу да кажем јесте да смо, посебно са телевизијом, постигли неочекивано добре резултате. Ево неколико података: само у току једног месеца, само на *Инстаграму*, видео-садржаји Телевизије Храм имају и преко четири милиона прегледа. То је огроман број, али и огроман утицај. На јутјуб-каналу Телевизије Храм има преко 200.000 претплатника. У једном дану, само у МТС/Телеком систему кабловске мреже, Храм се гледа у до 20.000 породица, само у Србији. Може се и ићи ће се далеко више, сигурна сам.

Програм је далеко динамичнији, ослонили смо се потпуно на сопствену продукцију, усмерени ка публици, али и ка свим епархијама Српске Православне Цркве, док су готово сви запослени факултетски образовани и са завидним медијским искуством, што је озбиљан залог за будуће време.

Да ли је, према Вашем мишљењу, сталасло време да једина црквена телевизија добије место које јој припада, раме уз раме са осталим медијима?

Српска Православна Црква мора да буде власник националне фреквенције, и телевизијске и радијске. Као најугледнија и најутицајнија институција ове земље и овог народа, то би требало да постави као примарни циљ. Дакле, не раме уз раме него изнад већине дру-

гих медија. Да ли је овом народу и друштву важније да има телевизијске канале о коцкању, астрологији, гатању, – да не помињем директно и штетније садржаје, – или је важније да има емитере који промовишу и чувају како јавну етику, толеранцију и образовање, тако и националну историју, духовност и културу? То је улога и место Цркве у медијском простору и нико их не може одузети ни попунити.

У Вашој богатој новинарској каријери приредили сте велики број разговора са нашим духовним оцима и учитељима. Који разговор је на Вас оставио посебан утисак и којих се поука посебно сећате?

Емотивно, најтежи ми је био разговор јутро после масовног убиства у основној школи „Владислав Рибникар“ са владиком новобрдским Иларионом. Он је био ученик те школе и плакали смо обоје током интервјуа уживо.

Телевизија Храм је отворена мојим интервјуом са блаженопочившим патријархом српским Иринејем. Антологијски разговор, са много упечатљивих порука. Неки од најбољих интервјуа су били на Радију Слово љубве: мати Макарија, игуман Серафим, академик Дарко Танасковић, стотине предивних људи... На *Синудију Б*, отац Јулијан – тај разговор ми је дословно променио живот.

Коју поруку бисте упутили читаоцима листа Епархије бачке?

Будите свесни благослова који сте добили и захваљујте стално Господу на свему. То је лично подсећање. А што се медија тиче: бирајте пажљиво и строго које садржаје ћете пустити у свој ум и у свој дом.

Разговарао катихета Бранислав Илић

